

Dit allereerst. En vervolgens: Hij herstelt in den mensch het beeld Gods, kennis van God, gerechtigheid en heiligheid.

Wij behoeven dit hier slechts even aan te duiden. Deze dingen hebben onder ons volkomen zekerheid.

Het gaat niet om de verlossing van een aantal individuen; en ook niet om één volk te redden. Het gaat om de wereld, de menscheid, den kosmos, het leven, het licht. Tot die verlossing laat de Zoon Zich nederleggen in de kribbe en zet Hij Zijn schreden op de aarde, ja maakt Hij Zijn nedervaart ter helle. Tot die verlossing verbreekt Hij het graf en stijgt ten hemel. Tot die verlossing der gansche creatuur heeft Hem de Vader alle macht gegeven in hemel en op aarde. Tot die verlossing der menscheid vergadert Hij Zijn Kerk.

Want in die Kerk redt Hij wereld en menscheid. Want Hij herstelt in de Zijnen het beeld Gods. Zij worden door Zijn Geest naar het evenbeeld van Christus veranderd.

Het leven is gered!

En het leven is het licht der menschen!

God heeft Zijn glorie als Schepper gehandhaafd.

En eenmaal zullen de vier dieren — de schepping — en de vier en twintig ouderlingen — de Kerk — Hem aanbidden. Die leeft in alle eeuwigheid, en zeggen: „Gij Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen en door Uwen wil zijn zij, en zijn zij geschapen“.

Het eeuwige loflied op den God der schepping!

N. S.

Vragen in verband met de quaestie der „algemeene genade“. (IV. Slot.)

Dat is zoo met Gods uitverkoren.

Hun strekt alles, wat zij op aarde ontvangen en ervaren, ten goede. Zelfs gemis, verlies, ontbering, leed. Want wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, schrijft de apostel Paulus, Rom. 8:28. Hunne geboorte, hun rijk of minder rijk begiftigd zijn met talenten, hunne armoede of hun rijkdom, hunne hoogte, of hunne geringe beteekenis, hun lang, of hun korte leven op aarde, alle dingen werken hun heil, ook al schijnt dat nu wel soms anders. Alle deze dingen zijn tegen mij, zeide Jacob, Gen. 42:36. Maar het bleek daarna toch anders. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die alle redt hem de Heere, Ps. 34:20. De Psalmist betuigde daarom: Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uwe inzettingen leerde, Ps. 119:71.

God heeft hen uitverkoren en leidt hen om en door Christus tot de eeuwige zaligheid. Maar Hij laat daarom ook alles hun tot heil gedijen, zelfs wat mogelijk nu hun gansch anders toeschijnt. Hij heeft met alles, wat Hij omtrent hen bepaald heeft en werkt, hun geeft en doet toe- en overkomen, het oog op hun wezenlijke heil. Hij heeft hen willen liefhebben. En uit die vrije liefde werkt Hij nu om Christus' wil met en door alles hun heil, zelfs door kastijding. Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geestelt een iegelijk zoon, dien Hij aanneemt, Hebr. 12:6.

Voor Gods uitverkoren is dus alles, wat zij ontvangen, het aanzijn, de verschillende gaven en goederen, ook de rampen, die hen treffen, genade.

Zij ontvangen het uit Gods liefde, door hen onverdiend en verbeurd. En God bedoelt en werkt er hun heil door, hun wezenlijke welzijn voor tijd en eeuwigheid.

¶

Maar niet alle menschen zijn uitverkoren.

Hoe staat het nu te dezer zake met de niet-verkoren, de verworpenen?

Al wat zij van God ontvangen, rechtstreeks of middellijk: het aanzijn, hunne geestelijke en lichamelijke krachten, stoffelijke goederen, genietingen, posities, wat men in dezen maar in zichzelf goeds opnoemen mag, verkrijgen zij uit Gods onverplichte vrijmacht. Zij hebben dat alles niet verdiend. In zichzelf hebben zij er geene aanspraak op. Reeds door hunnen val in Adam hebben zij het alles verbeurd. Het geeft hun op aarde korteren of langeren tijd genoeg.

Maar werkt het hun waarlijk ten goede, draagt het hun eeuwige heilsgenieting? Is dat Gods doel met dat schenken aan hen van al die gaven en goederen, en werkt Hij hun dat er door?

Naar wat God in Zijnne eeuwigen raad omtrent hen bepaald heeft, niet. Want degenen, die niet verkoren zijn, gaan ten verderve. En wat zij op aarde aan leven, genieting, goederen van geestelijken en stoffelijken aard, ontvingen, maar niet naar Zijnen wil aanwenden, strekt hun dan tot verzwaring van oordeel. Neutraal in zijne werking, noch ten goede strekkende, noch ten verderve werkende, is ten slotte niets van hetgeen de mensch zich op aarde ziet toegedeeld. Het draagt in verband met 's menschen gebruik daarvan, of werkzaamheid er mee, hem vrucht ten zegen, of ter benauwing, wanneer we aan de komende eeuwigheid denken. En die einduitkomst, hoezeer samenhangend met 's menschen eigen doen, beantwoordt aan Gods eeuwigen raad, en werd daarin van eeuwigheid vastgesteld.

Die raad is ook onveranderlijk. Gods eindbedoeling weet van geene wisseling. Hij werkt alle dingen naar den raad van Zijnen wil, Eph. 1:11. Daarom kunnen we niet zeggen, dat de eigenlijke bedoeling Gods, zooals die in dien raad is vastgezet, ooit geweest is, met het goede, dat Hij op aarde aan de niet-verkoren schenkt: bestaan, gezondheid, kracht, verstand, goederen, hun eeuwige heil te werken, werkelijk hun voor immer het goede te schenken. Al hangt hunne eeuwige ellende mede af van hun eigen misbruik van Gods goede gaven

aan hen, zoo neemt dit niet weg, dat die eeuwige benauwing en verschrikking, ook als gevolg van dat misbruik, door God van eeuwigheid is geweten en bepaald en bedoeld. En nooit heeft God te hunnen aanzien eene andere bedoeling gehad. Want al is het, dat de Heilige Schrift spreekt van Gods berouw, Gen. 6:6; 1 Sam. 15:11, zoo weten we, dat dit slechts eene anthropopathische zegswijze is, die wel werkelijkheid uitdrukt, maar Goddelijke wezenlijkheid, geene menselijke veranderlijkheid. God is geen mensch dat Hij liegen zoude, noch eens menschen kind dat hem iets berouwen zoude, Num. 23:19; 1 Sam. 15:29.

Naar dien eeuwigen raad Gods dus, en Zijne daarin vastgelegde bedoeling, kunnen we ten aanzien van al het op zichzelf goede, dat de niet-verkoren hier op aarde mogen ontvangen, moeilijk spreken van genade. Gods gunst, Gods eeuwige liefdedwil, openbaart zich daarin te hunnen aanzien niet, die beoogen zou daardoor hun eeuwig ten goede te werken.

¶

Hier stuiten we weer op eene door ons niet te doorgronden Goddelijke verborgenheid. De mensch werkt zelf zich met het goede den dood, doch „Deo sic ordinante“. God is vrij van alle schuld. De mensch zelf alleen is schuldig. Maar Gods wetenschap niet alleen, doch ook Zijne eeuwige bepaling, gaat over alle dingen, zoodat er „niets geschiedt zonder Zijne ordinantie“.

En niet alleen voor Judas, die den Heere verraden heeft, maar voor alle menschen, die verloren gaan, ware het beter, als zij nooit geboren waren geweest, nimmer de goederen ontvangen hadden, die zij nu op aarde zich toegedeeld zien of zagen. Zij hadden ze dan ook niet kunnen misbruiken tot hun eigen verderf, of dieper verderf.

Dat geldt met betrekking tot alles, dat zij hier aan goeds verkrijgen. Van hun bestaan zelf, hun geboren worden, en van de krachten en gaven, waarmede zij toegerust ter wereld komen, en van de gelegenheden, welke zij daarna verkrijgen, van gezondheid, geld, macht, niets uitgezonderd. Ook zelfs van de bekendheid met het Evangelie, die hun gegeven wordt. Dat Evangelie, in zichzelf eene kracht Gods ter zaligheid, en eene reuk des levens ten leven, werkt hun als eene reuk des doods ten doode, II Cor. 2:16.

Voor degenen, die verloren gaan, ware het beter, dat Gods vloek Adam en Eva terstond bij hunnen val volkomen neergeslagen en vernield had, en dat geene menscheid zich had kunnen ontwikkelen, zoodat ook zij niet tot eene existentie gekomen waren. Zij hadden dan alles moeten ontberen, of hadden dat nimmer kunnen verkrijgen, wat zij nu op aarde aan genietingen mogen smaken. Maar ook waren zij dan behoeft voor het eeuwige verderf, dat nu hen wacht, of ook reeds verteert. En dat ware voor hen verreweg te verkiezen geweest.

Is dus voor hen het gespaard blijven van de wereld, toen de zonde in de menscheid binnendrong, en het geschiedenisverloop, zoodat ook zij het levenslicht op aarde aanschouwen mochten, en al de menigte van goederen, waarmede de menscheid na onzen zondeval, en ook zij na hunne geboorte, als overstort zijn, voor hen genade te noemen?

Zij ontvangen het hunnerzijds onverdiend en zelfs als verbeurde goederen. God schenkt het hun onverplicht naar eigen vrij believen.

Maar werkt het hun waarlijk ten goede, of ten slotte tot eeuwigen ondergang en ter verzwaring van lijden?

Dat is zeer zeker hun eigene schuld. Geen verloren zal in de plaats des verderfs God kunnen beschuldigen, dat Hij hem onverdiend in dien afgrond heeft gestort. Zoo Gij, Heere, de ongerechtigheid gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?, Ps. 130:3, zal daar gezien en erkend worden. Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht, Job 34:10. God is waarheid en is geen onrecht, rechtvaardig en recht is Hij, Deut. 32:4. Hij doet geen onrecht, Zeph. 3:5.

Maar daardoor wordt niet ontkend noch weggenomen, dat God hun eeuwig lot, en de droeve einduitkomst van hun gebruik Zijner hun verleende goederen, van hun bestaan, van hun levenskrachten, van hunne macht, zelfs van hunne kennis van het Evangelie, van eeuwigheid geweten, gewild, en bepaald heeft.

Nimmer heeft Hij de bedoeling gehad, hun door dat alles te werken eeuwig heil, onvergankelijken zegen.

¶

Wij staan hier voor een Goddelijk raadsel, dat wij niet oplossen kunnen.

Wat de apostel Paulus van Israël schreef, geldt van elken verlorenen: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre, Rom. 11:11. God plaagt of bedroeft des menschen kinderen niet van harte, Klaagl. 3:33. Hij heeft geen lust in den dood des goddeloozen, Ezech. 18:23. Maar ook is waar, dat Hij zet op gladde plaatsen en doet vallen in verwoestingen, Ps. 73:18. Daarom heb ik u verwekt, opdat ik Mijne kracht aan u betoonde, en opdat men Mijnen naam vertelle op de gansche aarde, zeide Hij tot Pharaö, Ex. 9:16.

Dat dus de mensch zich met zijn leven en goederen het eeuwig verderf werkt, is des menschen eigene schuld. Maar het gaat daarbij toch alles naar Gods raad. Dezen Jezus den Nazarener, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood, Hand. 2:23.

Is dus het gespaard blijven van Adam en Eva, na hunnen zondeval, en is het in stand blijven van de wereld toen, en is het geboren worden en opgroeien, het gezond en sterk zijn, het met groote gaven of talenten toegerust zijn, het tot macht en hooge posities

komen, het bemiddeld-zijn, het gelukkig-zijn op aarde en naar menschen oordeel, het verkrijgen op aarde van wat hier aangenaam is en de begeerte wekt, voor alle menschen, niet-verkoren en zoowel als verkoren, zonder onderscheid, waarlijk ten goede, tot zegen, werkende eeuwig heil?

God doet Zijne zon opgaan over bozen en goeden, en Hij regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, Matth. 5:45. Maar is dat voor beiden genade? Bedoelt God dat voor beiden gelijkelijk tot waren zegen? Doet Hij dien zonneschijn en dien regen voor beiden evenzeer ten eeuwig heil gedijen?

Want al wat Hij op aarde aan Zijne menschenkinderen geeft, veel of weinig, werkt hun eeuwige vrucht, ten goede, of ten kwade.

's Menschen eigen handelen er mee is daarbij ook een schakel. Maar de raad des Heeren bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht, Ps. 33:11. Hij formeert hun aller hart, Hij let op alle hunne werken, vs. 15. Het hart des menschen overdenkt zijnen weg, maar de Heere stuurt zijnen gang, Spr. 16:9. Des konings hart is in de hand des Heeren, Hij neigt het tot al wat Hij wil, Spr. 21:1.

Kunnen we van het leven en de levensgoederen, van het zonnelicht en de zonnearmte, van den regen, van de vele dingen, die de menschen op aarde mogen deelachtig worden en genieten, zeggen, dat het genadegaven zijn voor alle menschen zonder onderscheid, voor niet-verkoren en zoowel als voor verkoren, gaven van Gods algemeene genade of gemeene gratie, wanneer we inzake het woord genade niet halt houden bij het onverdiende en verbeurde onzerzijds en het onverplichte van Gods kant, noch bij die goederen op zichzelf, maar ook vragen naar hunne eeuwige vruchten of gevolgen voor de menschen, en rekenen met Gods eeuwigen raad dien-aangaande?

¶

We zien, de vragen aangaande „algemeene genade“ of „gemeene gratie“ kunnen niet recht beantwoord worden, zonder dat we eerst het begrip genade scherp definieeren, en zeggen, of we hierbij aan de oppervlakte willen blijven staan, dan wel dieper willen afdalen tot den grond der dingen.

Wie zich met het oppervlakkige tevreden stelt, met het onverdiende en verbeurde onzerzijds, en met het onverplichte van Gods kant, met wat zichtbaar en tijdelijk is, moge hier spoedig klaar zijn. Maar wie bij het licht van Gods openbaring in de eeuwigheid ziet, en rekent met wat God omtrent Zijnne raad ons bekend maakte, ziet hier verborgenheden, en is niet zoo spoedig met een antwoord gered. Hij leert ook hier iets verstaan van wat den apostel Paulus ontroerde, toen hij uitriep: O diepte des rijkdoms heide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoordoorzoekelijk zijn Zijne oordeelen, en onnaspeurlijk Zijne wegen! Rom. 11:33. Ook de Psalmist roept uit: Hoe groot zijn Uwe werken, o Heere! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uwe goederen, Ps. 104:24. En in eenen anderen Psalm lezen we: O Heere, hoe groot zijn Uwe werken, zeer diep zijn Uwe gedachten. Een onvernunftig man weet daar niet van, en een dwaas verstaat dit niet; dat de goddeloozen groeien als het kruid, en alle werken der ongerechtigheid bloeien, opdat zij tot in eeuwigheid verdeild worden, Ps. 92:6-8. Aan den rijken man antwoordde Abraham: kind, gedenk dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten, Luc. 16:25. Laat mij eindigen met het woord van Elihu: Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet, Job 36:26.

S. GREIJANUS.

Een populair geschrift over de dialectische theologie.

„De Dialectische Theologie“, door Ds J. G. Feenstra. — J. H. Kok, Kampen.

Ds Feenstra heeft zich in dit werk bepaald tot het weerleggen van eenige dwalingen. Hij volgt daarbij blijkbaar het voorbeeld van de Dordsche Synode. Deze gaf naast de Leerregels ook een „Verwerping der dwalingen“ van de Remonstranten. De daarbij gevolgde methode is deze, dat eerst het dwaalgevoelen wordt genoemd en daarna de bestrijding met Gods Woord. Zoo spreekt Ds Feenstra in dit werk van hen, die leeren, dat de Bijbel alleen dan Gods Woord is, voorzover en wanneer God er door tot ons wil spreken. Maar de Heilige Schrift leert ons, dat Christus den Satan toevoegde: Daar staat geschreven.

Voorts handelt hij over hen, die leeren, dat de prediking enkel is een kerkelijke verkondiging, zoodat er gelegenheid wordt geboden, dat God tot ons Zijn Woord spreekt. Maar de Heilige Schrift zegt, dat de dienaar des Woords een gezant is van Christus, geroepen om Gods Woord te bedienen aan Zijn kerk.

Voorts leeren zij (de Dialectici), dat er geen geschiedenis is van Gods Openbaring in het Oude- en Nieuwe Testament, maar alleen een heenwijzing naar Christus. Doch de Bijbel leert ons, dat de Heilige Schrift is de zelfopenbaring Gods, in Christus, als Hoofd van het verbond der genade.

Voorts leeren zij, dat Christus is de groote Paradox, het snijpunt van eeuwigheid en tijd, van Gods wereld en onze wereld. Maar de Heilige Schrift leert, dat Christus ons van God gegeven is tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing van de Zijnen.

Voorts leeren zij, dat de praedestinatie niet is een besluit Gods van eeuwigheid, maar de aanduiding, dat er is een spanning van gericht en genade, die ieder oogenblik over kerk en wereld kan losbreken. Maar de Heilige Schrift leert, dat de goddeloozen zijn gesteld

tot het eeuwige lijfheid wordt verordineerd geloof.

Tenslotte st van den zond hem even ge scheid van d hij goddeloos Maar de Heil zijnde door h goede ranke dragen, ja g te dragen.

Ziehier de over den naa de paradox het vereenigt

Tegen dez gemaakt in v geschriften v Maar dit wer en Dr G. C. op de weerleg moet de man in deze conti zoo nauw bet dan die van a.h.w. een co met een niet door welke d beroerd gewe

Volmaakt i wens wie zon om het gaal lezer gema Dialectici. W voor hen, di Theologie. A raden om b hoofdstuk of organisme e wel gaven volten zin d 's-Gr.

De kwestie

Bij onderz rijke uitspra verhandeling (Uitgave N. Op blz. 28 het stuk der naar Kuype van Dr Dijk Op blz. 31 „De Voor al het gesch Zij is v de schei zijn.“

Verderop medewerkin creaturen v de eigen pl „zelfstandig Zijner hant Op blz. 33

„Zoo wor Gods de zeli

Is dat nu Men begrijp

Lasterpra

In „De W teur (J. J. nieuwe bla formeerd“), deze redact een eigen l pen, „die e Redactie-kr kamer van daar a t vooraansta vertellen“.

Tot zoove Men zegt op dergelij heb opzett laten, om z gehoorzaa

Maar het Daarom geschrijf, e havig erw staan, dat ook wel e als er zu jammer. M deze redac wat die zullen dus onwaar. Z de zaak b gen. Natu redactiege een geval